

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

CÍLE VÝCHOVY V PROCESU FORMOVÁNÍ OSOBNOSTI PEDAGOGIKA

základní kategorie pedagogiky

*Pedagogika, 3. a 4. přednáška
Doc. Dr. Vlasta Cabanová, PhD.*

UŽ VÍME...

PŘEDMĚTEM PEDAGOGIKY JE TAKOVÁ VÝCHOVA, S KTEROU JE MOŽNÉ DOSÁHNUT

OPTIMÁLNÍ VÝSLEDKY,

RESP. ZJIŠŤOVANÍ OPTIMÁLNÍCH PODMÍNEK A PROSTŘEDKŮ NA **DOSAŽENÍ CÍLE VÝCHOVY**

(V SOULADU S DUŠEVNÍM A TĚLESNÝM VÝVOJEM DÍTĚTE), JAKO I V SOULADU SE

SPOLEČENSKÝMI A INDIVIDUÁLNÍMI POTŘEBAMI.

CÍL JE PRVOŘADÝ, JE URČUJÍCÍ PRO METODY A PROSTŘEDKY

CÍLE VE VÝCHOVĚ

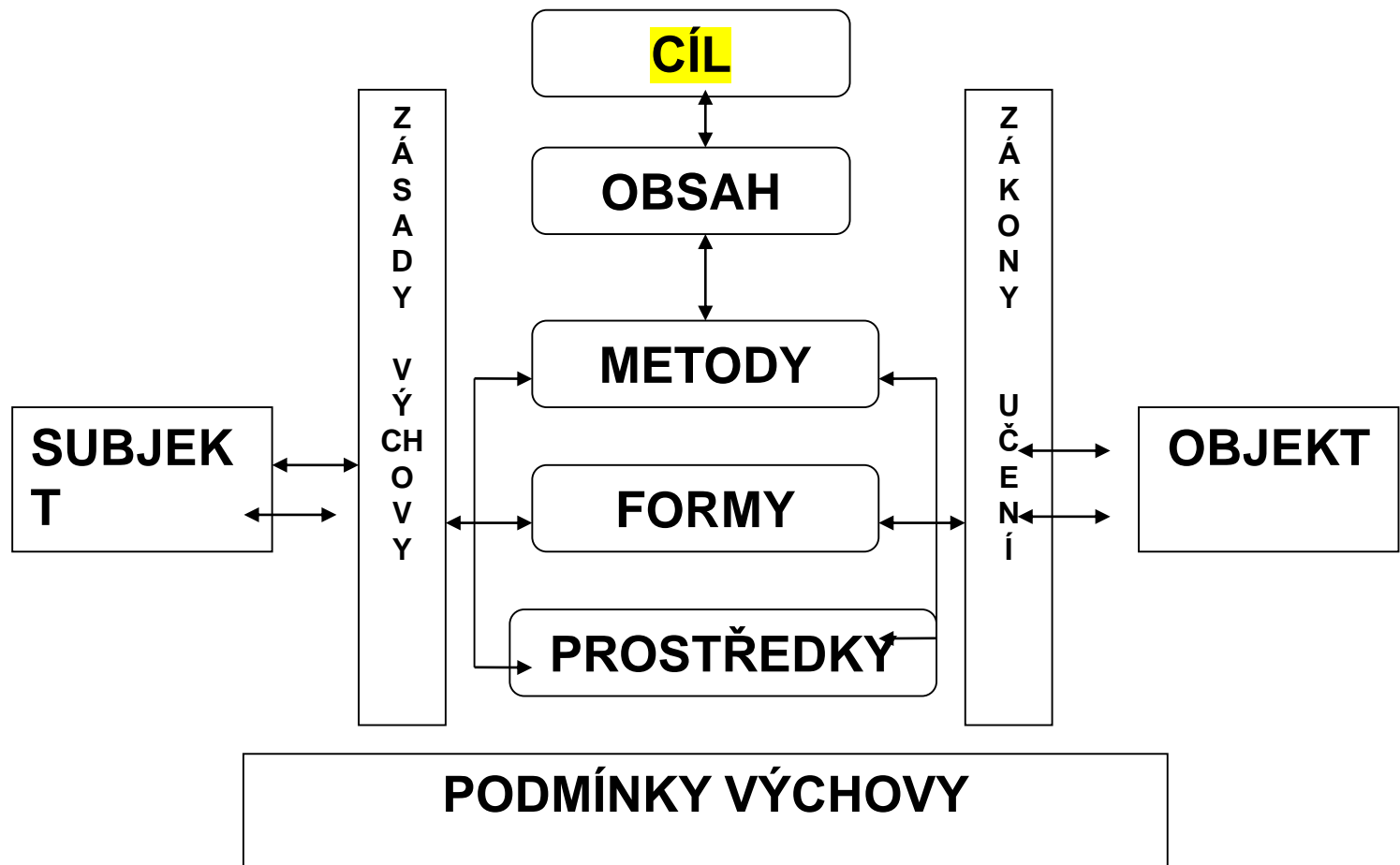
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

PŘEDSTAVA O KVALITÁCH JEDINCE, KTERÉ MAJÍ BÝT VÝCHOVOU DOSAŽENÉ;

- **V MINULOSTI** RŮZNĚ MĚNILY SOCIÁLNÍ POTŘEBY A ZÁMĚRY, DOCHÁZELO K POSUNŮM VE SPOLEČENSKO-EKONOMICKÉ, KULTURNÍ A POLITICKÉ ROVINĚ.
- **V SOULADU S CÍLI** SE UTVÁŘÍ OBSAH VÝCHOVY, VYBÍRAJÍ SE METODY A FORMY VÝCHOVNÉ PRÁCE.
- PŘI PRAKTICKÉ REALIZACI VYSTUPUJÍ CÍLE JAKO SYSTÉM KONKRÉTNÍCH ÚKOLŮ. VÝCHOVNÝ CÍL PODLÉHÁ HISTORICKÝM A SPOLEČENSKÝM PROMĚNÁM.

AUTORI JAKO BLIŽKOVSKÝ CHÁPOU VÝCHOVU JAKO ZLOŽITÝ SYSTÉM –

- SOUBOR PRVKŮ, KTERÉ NA SEBA VZÁJOMNE PŮSOBÍ V PROSTORE A V ČASE A KTERÉ SE NAVZÁJEM OVLIVŇUJÍ.
- VYJADŘENÍ POŽADAVKY NA KOMPLEXNÍ CHÁPÁNÍ OBJEKTIVNÍCH ZÁKONITOSTÍ VE VÝCHOVĚ

CÍL

- JE KATEGORIE HISTORICKÁ
- C. SE MĚNÍ SE SPOLEČENSKÝM ZŘÍZENÍM
- STÁTEM
- NÁRODEM
- FILOZOFIÍ
- KULTUROU

CÍLE V PEDAGOGICKÝCH VĚDÁCH

EXISTUJE ŘADA KONCEPCÍ, KTORÉ SE CÍLI VUBEC NEZABÝVAJÍ, NEBO I TAKÉ, KTERÉ CÍLE **ZAVRHUJÍ MÍSTO CÍLŮ** → ZDŮRAZŇUJÍ VĚDOMÉ VYTVÁŘENÍ PŘEPOKLADŮ PRO ROZVOJ VNITŘNÍCH DISPOZIC OSOBNOSTI, KTERÁ MŮŽE TAK DOSAHOVAT SVÉHO KVALITATIVNEJŠÍHO ROZVOJE.

SKUPINA PG SMĚRŮ UZNÁVAJÍCÍHO NUTNOST STANOVENÍ CÍLŮ VYCHÁZEJÍ Z DVOU FILOZOF. HLEDISK, CO SE PŘEMÍTÁ V DVOU PŘÍSTUPECH:

- **INDETERMINISTICKÝ** – ODMÍTÁ SPOLEČENSKOU PODMÍNĚNOST VÝCHOVNÝCH CÍLŮ. PŮVOD VÝCH. CÍLŮ JE PODLE TOHTO HLEDISKA PŘIPISOVÁN NADPŘIROZENÝM SILÁM, NEBO OBJEKTIVNÍ REALITE NEZÁVISLÉ NA VÝVOJI SPLOLEČNOSTI.
- **DETERMINISTICKÝ** – KTERÝ VYCHÁZÍ ZE SPOLEČENSKÉ PODMÍNĚNOSTI CÍLŮ

CÍLE VÝCHOVY

- *AKTUÁLNÍ* VÝCHOVNÉ CÍLE KLADOU NA PRVNÍ MÍSTO ZÁJMY A POTŘEBY ČLOVĚKA, MAJÍ SMĚŘOVAT K ROZVOJI A ZDOKONALENÍ JEDINCE.
- **IDEÁL VÝCHOVY** V PODOBĚ HUMÁNNÍ RELACE ČLOVĚKA KE SVĚTU, DOPLNĚNÝ LIDSKÝM POMĚREM KE PŘÍRODĚ, SPOLEČNOSTI A OSTATNÍM OSOBÁM A ZAŠTÍTĚNÝ OBECNĚ UZNÁVANÝM POŽADAVKEM VŠESTRANNÉHO ROZ-VOJE JEDINCE,
- **V POSTMODERNÍM OBDOBÍ** JE TENDENCE ZBAVIT VÝCHOVU ČLOVĚKA VŠECH AUTORITATIVNÍCH PRVKŮ, PLNĚ RESPEKTOVAT JEHO OSOBNOST A VÉST K PLURALITNÍMU VIDĚNÍ A CHÁPÁNÍ SKUTEČNOSTI.

CELOSPOLOČENSKÝ CÍL =

CELOSPOLEČENSKÝ IDEÁL

- SPOLOČENSKÝ CÍL: CO POTŘEBUJE SPOLEČNOST?
- „*Co společnost preferuje, to pěstuje*“ (Platón)
- ESKIMÁCI – INUITI (ROZPOZNÁVAJÍ A POMENOVÁVAJÍ 16 DRUHŮV SNĚHU)
- MONGOLSKÝ NOMÁDI (KÔŇ – KLÍČOVÝ PRO ŽIVOT KOČOVNÍCH MONGOLŮ, V MONGOLSKOM JAZYKU EXISTUJE PŘE KONE AŽ 300 POMENOVANÍ)
- JAKÝ ČLOVĚK JE POTŘEBNÝ V ČESKÉ SPOLEČNOSTI?
- FLEXIBILNÍ, TVOŘIVÝ, SAMOSTATNÝ
- (OVLIVŇOVÁNÍ FORMÁLNÍHO A NEFORMÁLNÍHO SYSTÉMU SPOLEČNOSTI ZÁSAHMI NÁSTROJI ŠKOLNÍ A SOCIÁLNÍ POLITIKY MINISTERSTVÍ Š A SP).

INDIVIDUÁLNÍ CÍL

VYJÁDRUJE POTREBY JEDNOTLIVCE

CO POTŘEBUJE JEDNOTLIVEC PRO SPOKOJENÝ A ŠŤASNÝ (ÚSPĚŠNÝ)
ŽIVOT?

FORMULACI CÍLU OVLIVŇUJE INDIVIDUÁLNÍ HODNOTOVÝ REBRÍČEK
(CÍLOVÉ A INSTRUMENTÁLNÍ HODNOTY)

CÍLE VÝCHOVNÉHO PŮSOBENÍ

VÝCHOVNÍ CÍLE JSOU:

- **IDEAL** (IDEÁLNÍ PŘEDSTAVA, PŘEDSTAVY O OSOBNOSTI, O OSOBNOSTNÍCH VLASTNOSTECH - CELKOVÉ IDEÁLY, DÍLČÍ IDEÁLY)
- **VZORY** (CHOVÁNÍ SE LIDI) SPORTOVCI, HUDEBNÍCI, HERCI ... RODIČE?
- **NORMY** (URČUJTE JAKÝMI VLASTNOSTMI SE MAJI VYZNAČOVAT VYCHOVÁVÁNÍ LIDÉ)
- **MÍRY** (NORMY NA HODNOCENÍ CHOVÁNÍ LIDÍ, JEJICH DOKONALOSTI). TO PLATÍ ZEJMÉNA PRO NADINDIVIDUÁLNÍ CÍLE – T.J. KOLEKTIVNÍ, SPOLEČENSKÉ. MAJÍ OBECNÍ PLATNOST.

VĚDA, KTERÁ SE OSOBITNE ZAOBERÁ OTÁZKAMI VÝCHOVNÍCH CÍLŮ

- TAK JAKO SA MĚNILA SPOLEČNOST, MENIL SA AJ CÍL VÝCHOVY.
- VIACERÉ VÝCHOVNÍ CÍLE BYLI STANOVENY AJ NA ZÁKLADĚ RŮZNYCH MYŠLIENKOVÝCH PRÚDOV, SPOLOČENSKÉ A EKONOMICKÉ PODMÍNENOSTI VÝCHOVY.
- ABY CÍL VÝCHOVY BYL REÁLNI, MUSÍ **RESPEKTOVAT ZÁKONITOSTI BIOLOGICKÉHO A PSYCHICKÉHO VÝVOJA INDIVÍDUA**, POŽIADAVKY SPOLOČNOSTI A PROSTRIEDKY, KTORÉ SPOLOČNOSŤ POSKYTUJE.

POŽADAVKY NA FORMULACI VÝCHOVNÍHO CÍLE

- OBECNÝ C. MUSÍ BÝT ROZPRACOVÁN DO DÍLČÍCH CÍLŮ. HLAVNÍ (OBECNÍ) C. JE SPLNĚN (DOSÁHNEME KONEČNÝ VÝSLEDEK) AŽ SPLNĚNÍ VŠECH DÍLČÍCH CÍLŮ.
- C. MUSÍ BYŤ MĚŘITELNÝ (NESMÍ BÝT VZDÁLENÝ A NEUSKUTEČNITELNÝ), MUSÍ SPLŇOVAT POŽADAVKY PŘIMĚŘENOSTI A SPLNITELNOSTI
- C. SE MODIFIKUJE PODLE DYNAMIKY ROZVOJE VYCHOVÁVANÉHO, NEMŮŽE BÝT FORMULOVÁN JAKO NIEČO KONEČNÉ, NAVOZOVAL BY TAK ZDANÍ
- BEZPERSPEKTIVNOSTI
- C. NESMÍ STAVĚT DO PROTIKLADU INDIVIDUÁLNÍ POTŘEBY A POTŘEBY SPOLEČNOSTI
- CÍLE PROJEKTUJÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDKY, ŽÁDOUCÍ VÝVOJ VYCHOVÁVANÝCH I VYCHOVÁVAJÍCÍCH

PRAXELOGIE = TEORIE ZABÝVAJÍCÍ SE PRACÍ A METOD ÚČINNÉHO ŘÍZENÍ. (KÁDNER)

ÚKOLY VYCHOVATELE JAKO SUBJEKTU VÝCHOVY

- ✓ **KONKRETIZUJE CÍLE** A ÚKOLY VÝCHOVY, DÁVAJÍ VYCHOVATELI
JASNÝ SMĚR, PERSPEKTIVU A TVORUVOU AKTIVITU
- ✓ ORGANIZUJE A KOORDINUJE ČINNOST VYCHOVÁVANÝCH
- ✓ VYBÍRÁ METODY A PROSTŘEDKY VÝCHOVY
- ✓ VYTVÁRA OBSAH A POTREBNÉ PODMÍNKY PRO VÝCHOVNÍ PROCES

VÝCHOVNÍ CÍL

- POD SLOVEM CÍL ROZUMÍME **POŽADOVANÝ, PLÁNOVANÝ, OČEKÁVANÝ VÝSLEDEK** NĚJAKÉHO ŘÍZENÍ.
- VÝCHOVNÝ CÍL JE TEDY TO, CO CHCE VYCHOVATEL DOSÁHNOUT VÝCHOVNÍM PŮSOBENÍM.
- JAKO **SOUBOR OSOBNOSTNÍCH KVALIT A PSYCHICKÝCH DISPOZIC,**
- **KTERÉ CHCEME DOSIAHNOUT U ŽÁKA.**
- JAKO **IDEÁLNÍ PŘEDSTAVA** TOHO, CO CHCEME V PROCESU VÝCHOVY DOSÁHNOUT.
- JE KONKRETIZOVÁN **V JEDNOTLIVÝCH SLOŽKÁCH VÝCHOVY** (NAPŘ. ETICKÉ, ESTETICKÉ, TĚLESNÉ, MULTIKULTURNÍ A POD.), MĚNÍ SE V ZÁVISLOSTI NA VLIVU PROSTŘEDÍ, VĚKOVÝCH A INDIVIDUÁLNÍCH ZVLÁŠTNOSTÍ DIET, STUPNĚM ŠKOLY APOD.

VÝSLEDEK JE USKUTOČNENÝ, DOSIAHNUTÝ ALEBO SPLNENÝ CIEĽ.

- CÍL A VÝSLEDEK TVOŘÍ VZÁJOMNE DOPLNKOVÚ (KOMPLEMENTÁRNU) KATEGÓRII CHARAKTERISTÍK LIDSKÝCH ČINNOSTÍ.

ČINNOSŤ JE ÚČELNÁ

AK SE VÝSLEDEK ČINNOSTI ZHODUJE S CÍLEM,

T. J. **ÚČELNOSŤ = CÍL / VÝSLEDEK = 1,0**

FUNKCE VÝCHOVNÝCH CÍLŮ

- **ORIENTAČNÍ A ANTICIPAČNÍ** – SPRÁVNĚ FORMULOVANÉ CÍLE VÝCHOVY VEDOU VYCHOVÁVAJÍCÍ I VYCHOVÁVANÉ K OPTIMÁLNÍMU SMĚRU VÝCHOVY, POSKYTUJÍ VYCHOVÁVAJÍCÍM I VYCHOVÁVNÝM SPRÁVNOU PEG.

ORIENTACI (SMĚR, ZAMĚŘENÍ)

- JSOU ANTICIPACÍ ZÁKL. PG. MOŽNOSTÍ I PROJEKTEM VÝCHOVNĚ VZDELÁVACÍCH VÝSLEDKŮ.

- **MOTIVAČNÍ A STIMULAČNÍ** – PŘIMĚŘENĚ STANOVENÉ VÝCHOVNÉ CÍLE, AKTIVIZUJÍ SVOU ČINNOST. DOSTUPNOST VÝCHOVNÝCH MET MOTIVUJE JEDINCE KE PŘEKONÁVÁNÍ VLASTNÍCH MOŽNOSTÍ, PODNĚCUJÍ JE K DOSAHOVÁNÍ VYTÝČENÝCH ÚKOLŮ; SPOLEČENSKY I OSOBNĚ VÝZNAMNÉ CÍLE MAJÍ PRO VŠECH ZAINTERESOVANÝCH

MOTIVAČNÍ A STIMULAČNÍ VÝZNAM

- **REALIZAČNÍ** – PROMYŠLENĚ FORMULOVANÉ CÍLE VÝCHOVY PROMĚŇUJÍ PEDAGOGICKÉ PŘEDSTAVY VE SKUTEČNOST; CÍLE VÝCHOVY SE POVAŽUJÍ ZA VÝCHODISKA ZVYŠOVÁNÍ KVALITY I EFEKTIVITY VÝCHOVY. PODMIŇUJÍ VÝBĚR VHODNÝCH VÝCHOVNÝCH PROSTŘEDKŮ A RESPEKTOVÁNÍ PODMÍNEK VÝCHOVY;
- **REGULAČNÍ** – VHODNĚ FORMULOVANÉ VÝCHOVNÉ CÍLE UMOŽŇUJÍ NA VÝCHOVĚ ZAINTERESOVANÝM OSOBÁM ROZEBÍRAT, SROVNÁVAT A HODNOTIT POŽADOVANÝ PERSPEKTIVNÍ STUPEŇ KVALITY ČLOVĚKA S AKTUÁLNÍ ÚROVNÍ A V PŘÍPADĚ POTŘEBY ZAŘADIT JINÉ PROSTŘEDKY, PŘÍPADNĚ USMĚRNIT I ADEKVÁTNOST SAMOTNÝCH CÍLŮ VÝCHOVY.

(B. Blížkovský, 1992)

VZTAH CÍLŮ A OBSAHU VZDELÁVÁNÍ EŠTE KONTROLU ČEŠTINY

CÍLE VZDELÁVÁNÍ SA OBVYKLE ROZDEĽUJÚ DO TŘECH ÚROVNÍ:

- OBECNÍ CIELE VYPLÝVAJÚCE ZO SOCIÁLNO-EKONOMICKÝCH A POLITICKÝCH CÍLŮ
- STRATEGICKÉ CÍLE SOUVISÍCÍ S KONKRÉTNIMA VZDELÁVACÍMA SYSTÉMY A ICH ČASTI
(ŠKOLSTVÍ ZÁKLADNÍ, STŘEDNÍ, VYSOKÝ ŠKOLY JAKO I VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH)
- TAKTICKÉ, VÝUČBOVÉ CÍLE VZTAHUJÍCE SE NA KONKRÉTNÍ VZDELÁVACÍ VÝUKOVÉ PROCESY.

TŘÍDĚNÍ CÍLŮ VÝCHOVY PODLE

a) DOMINUJÍCÍHO PŘEDMĚTU VZTAHU ČLOVĚKA KE SVĚTU:

FORMOVÁNÍ VZTAHU K PŘÍRODĚ;

UTVÁŘENÍ POMĚRU KE SPOLEČNOSTI, VČETNĚ VAZBY K LIDEM V UŽŠÍM SOCIÁLNÍM PROSTŘEDÍ;

FORMOVÁNÍ VZTAHU ČLOVĚKA K SOBĚ SAMÉMU (K TĚLESNÉMU A DUŠEVNÍMU ZDRAVÍ).

B) PŘEVLÁDAJÍCÍ AKTIVITY SUBJEKTU (DETERMINANTU TVOŘÍ HL.ČINNOST ČLOVĚKA, V NÍŽ DOCHÁZÍ KE VZTAHŮM MEZI AKTÉRY VÝCHOVY):

- *TEORETICKO-POZNÁVACÍ VZTAHY ČLOVĚKA KE SKUTEČNOSTI* (OSVOJENÍM ZÁKLADŮ VĚD, POZNÁNÍM ZÁKONITOSTÍ PŘÍRODY, ČLOVĚKA A SPOLEČNOSTI DOCHÁZÍ K VYTVÁŘENÍ UCELENÉ PŘEDSTAVY O SVĚTĚ; ZÁKLADNÍ HODNOTU PŘEDSTAVUJE POZNÁVÁNÍ PRAVDY);
- *PRAKTICKO-TECHNICKÉ VZTAHY JEDINCE K REALITĚ* (OSVOJENÍ DOVEDNOSTÍ, ZPŮSOBILOST KULTIVOVAT SVĚT I SVŮJ POTENCIÁL VE PROSPĚCH SEBE SAMA A OSTATNÍCH ZÁVISÍ NA ZÁKLADNÍ HODNOTĚ – PRAKTICKÉ TVOŘIVOSTI, UŽITKU A ZDRAVÍ);
- *HODNOTOVĚ ORIENTAČNÍ VZTAHY INDIVIDUA KE SKUTEČNOSTI* (ORIENTACE ČLOVĚKA NA ROZVOJ MRAVNÍCH, ESTETICKÝCH, SVĚTONÁZOROVÝCH, POLITICKÝCH A JINÝCH HODNOT; ZÁKLADNÍMI HODNOTAMI JSOU DEMOKRACIE, DOBRO, SPRAVEDLNOST, KRÁSA AJ.).

C) Z HLEDISKA STUPNĚ NÁROČNOSTI POŽADAVKŮ V PEDAGOGICKÉM PROCESU:

- *ELEMENTÁRNÍ, BEZPROSTŘEDNĚ DOSAŽITELNÉ CÍLE;*
- *SLOŽITĚJŠÍ CÍLE, ZPROSTŘEDKOVANĚ DOSAŽITELNÉ (POMOCÍ ÚKOLŮ);*
- *NEJNÁROČNĚJŠÍ CÍLE.*

OTAKAR KADNER - TŘÍDENÍ CÍLŮ

- Cíle individuální/ sociální
- Cíle materiální/ formální
- Cíle obecné/odborné

- Kritizuje jednostrannost, všeobecnost, prohnanou intelektualizaci některých cílů

KLASIFIKACE CÍLŮ VÝCHOVY

1. VNITŘNÍ / VNĚJŠÍ CÍLE VÝCHOVY
2. INDIVIDUÁLNÍ / SOCIÁLNÍ
3. OBECNÉ / SPECIFICKÉ
4. INFORMATIVNÍ / FORMOVACÍ
5. ADAPTAČNÍ / ANTICIPAČNÍ
6. TEORETICKÉ / PRAKTICKÉ
7. AUTONOMNÍ / HETERONOMNÍ

DRUHY CÍLŮ VE VÝCHOVE

- HUMANISTICKÉ - VŠELIDSKY, ĽUDOMILNÉ, ZALOŽENÉ NA RESPEKTOVÁNÍ LIDSKÉ OSOBNOSTI
- KULTURNÍ - PŘEDAT HODNOTY KULTURY A ZPĚTNĚ PŮSOBIT NA POVZNESENÍM KULTURY
- UTILITARISTICKÉ - VE VZTAH K OSOBNÍMU UŽITKU, PRAKTICKÝM POTŘEBÁM JEDNOTLIVCE
- NATURALISTICKÉ - V UČENÍ NAPODOBOVAT POCHODY VNĚJŠÍ PŘÍRODY, NÁVRAT K PŘÍRODĚ
- INDIVIDUÁLNÍ - VZDĚLÁVÁNÍ USKUTEČŇOVAT INDIVIDUÁLNĚ PODLE SCHOPNOSTÍ JEDINCE
- SOCIÁL- MRAVNÍ A HMOTNÉ POVZNESENÍ DÍTĚTE
- NÁRODNÍ - VE VÝUCE POUŽÍVAT MATEŘSKÝ JAZYK, ROZVÍJET VLASTNÍ NÁRODNOSTEM PĚSTOVÁNÍM JAZYKA, HISTORIE KULTURY, TRADICÍ
- NÁBOŽENSKÉ - VYCHOVÁVÁ K ZBOŽNOSTI
- ETICKÉ - VYFORMOVAT DĚTI JAKO BYTOSTI MRAVNĚ, ZFORMOVAT MRAVNÍ CHARAKTER

ROZDELENIE CIEĽOV PODĽA:

- HĽADISKO SUBJEKTOVO-OBJEKTOVÉ
- HĽADISKO OBSAHOVÉ
- PODĽA ROZSAHU
- HĽADISKO VÝZNAMOVÉ
- HĽADISKO NÁROČNOSTI
- HĽADISKO ZÁVÄZNOSTI
- HĽADISKO ČASOVEJ NÁROČNOSTI

KLASIFIKÁCE VÝCHOVNO – VZDELÁVACÍCH CIELŮ

- **PODĽA MIERY VŠEOBECNOSTI**
- **PODĽA ČASOVEJ NÁSLEDNOSTI**
- **PODĽA KVALÍT OSOBNOSTI ŽIAKA A ICH ROZVOJA**

- **TRIEDENIE CÍLŮ:**
- **DICHOTOMICKÉ – CIELE VZDELÁVACIE, CIELE VÝCHOVNÉ**
- **TRICHOTOMICKÉ – VZDELÁVACIE, VÝCHOVNÉ, VÝCVIKOVÉ CIELE**

CÍLE VÝCHOVY VYPLÝVAJÍCÍ ZE SOCIÁLNÍCH ROLÍ

VÝCHOVNÉ CÍLE ZAHRNUJÍ PŘÍPRAVU:

- NA ROLI **PRACOVNÍKA** (*PROFESNÍ PŘÍPRAVA*);
- NA ROLI **OBČANA** (ROZVOJ SOCIÁLNÍCH SCHOPNOSTÍ, PRÁVNÍ VÝCHOVA, ZNALOST ZÁKLADNÍCH LIDSKÝCH PRÁV A POVINNOSTÍ);
- NA ROLI **VZDĚLÁVAJÍCÍHO SE JEDINCE** (VÝZNAM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ);
- NA ROLI MANŽELA A **RODIČE** (VÝCHOVA K MANŽELSTVÍ A RODIČOVSTVÍ);
- NA ROLI **ČLENA** SPOLEČENSKÝCH Hnutí A ORGANIZACÍ (POLITICKÁ VÝCHOVA, EKONOMICKÁ VÝCHOVA);
- NA ROLI OCHRÁNCE ZDRAVÍ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (EKOLOGICKÁ A ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA). (Š. Švec,1995)

SLOŽKY VÝCHOVY – ROZVOJ SOC., SPOL GRAMOTNOSTI

- V. K OBČANSTVÍ
- PRACOVNÍ V.
- ETICKÁ (MRAVNÍ) V.
- PRÁVNÍ V.
- TELESNÁ V.
- ENVIRONMENTÁLNÍ V.
- EKONOMICKÁ V.
- SEXUÁLNÍ V.(VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU)
- ESTETICKÁ V.
- DOPRAVNÍ V.
- ZDRAVOTNÍ V.
- JAZYKOVÁ V.
- EKONOMICKÁ V.

SLOŽKY VÝCHOVY V SYSTÉME HARMONICKÉHO ROZVOJE OSOBNOSTI

JE CHARAKTERIZOVANÝ V SOULADE SE SYSTÉMEM OSOBNOSTI

A) **BIOLOGICKÉ:** TELESNÍ VÝCHOVA,

B) **PSYCHOLOGICKÉ:**

- ROZUMOVÁ, ETICKÁ, ESTETICKÁ VÝCHOVA

C) **SOCIÁLNE-SPOLOČENSKÁ:** RODINNÍ V., PRÁVNÍ V.,

- EKONOMICKÁ V., PRACOVNÍ VÝCHOVA.

ROZSAH ZNALOSTÍ A UVĚDOMENÍ - OD GRAMOTNOSTI K VZDĚLANOSTI

LITERATÚRA

BREZINKA, W. 2002. *Filozofie výchovy*. Praha, Zvon.

BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdelávání*. Praha, Portál.

BLÍŽKOVSKÝ, B. 1992. *Systémová pedagogika*. Ostrava, Amosium servis. PRŮCHA, J. 2017. *Moderní pedagogika*. Praha, Portál.

RINK J. E. 2005. *Praktická pedagogika*. Bratislava, Univerzita Komenského.

ŠVEC, Š. 1995. *Základné pojmy v pedagogike a andragogike*. Bratislava, IRIS.

PELIKÁN, J. 1995. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava, Amosium servis.

ŠVEC, Š. 1995. *Základné pojmy v pedagogike a andragogike*. Bratislava, IRIS.

PRŮCHA, J. 2002. *Moderní pedagogika*. Praha, Portál.

ZELINA, M. 2004. *Teórie výchovy alebo hľadanie dobra*. Bratislava, SPN.